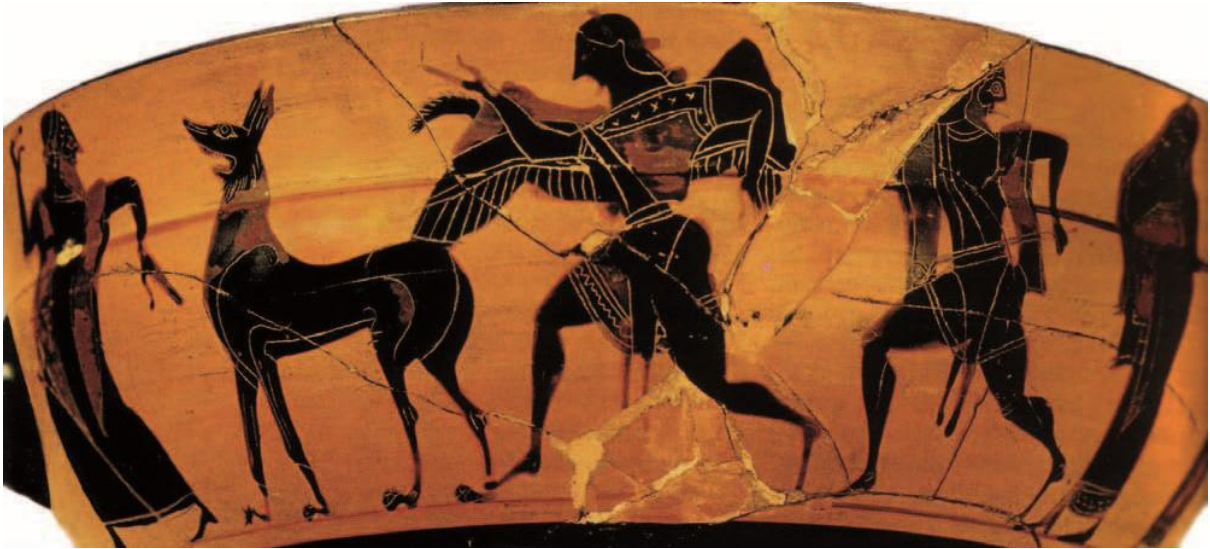

Ενότητα 18, Η ειλικρίνεια ανταμείβεται

Αρχαία Α΄ Γυμνασίου

Λύσεις ασκήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 136-140)

Ενότητα 18: Η ειλικρίνεια ανταμείβεται

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου (σ.σ. 136 - 140)

Μετάφραση

Ξυλευόμενός τις παρά τινα ποταμὸν ἀπέβαλε τὸν πέλεκυν.	Καθώς έκοβε ξύλα κάποιος κοντά στον ποταμό έχασε το τσεκούρι του.
τοῦ δέ ρεύματος παρασύραντος αὐτὸν ὠδύρετο,	κι' επειδή το ρεύμα το παρέσυρε, έκλαιγε,
μέχρις οὔ ὁ Ἑρμῆς ἐλεήσας αὐτὸν ἤκε.	μέχρι που ο Ερμής τον λυπήθηκε και ήρθε κοντά του.
Καὶ μαθὼν παρ' αὐτοῦ τὴν αἰτίαν,	Και αφού έμαθε από αυτόν την αιτία,
δι' ἣν ἔκλαιε,	για την οποία έκλαιγε,
τὸ μὲν πρῶτον καταβάς ἀνήνεγκε αὐτῷ χρυσοῦν πέλεκυν	την πρώτη φορά βούτηξε και του έφερε ένα χρυσό τσεκούρι
καὶ ἐπυνθάνετο,	και τον ρωτούσε,
εἰ οὗτος αὐτοῦ εἶη.	αν αυτό ήταν δικό του.
Τοῦ δέ εἰπόντος μὴ τοῦτον εἶναι,	Όταν εκείνος του είπε ότι δεν είναι δικό του,
ἀνήνεγκε ἀργυροῦν	του έφερε ένα ασημένιο
καὶ ἡρώτα,	και τον ρωτούσε
εἰ ἀπέβαλεν τοῦτον.	αν έχασε αυτό.
Ἀρνησαμένου δέ καὶ τοῦτον	Όταν αυτός αρνήθηκε και αυτό
τὸ τρίτον ἐκόμισε αὐτῷ τὴν ἰδίαν ἀξίνην.	την τρίτη φορά του έφερε το δικό του τσεκούρι.
Τοῦ δέ ἐπιγνόντος ἀποδεξάμενος τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ ἐχαρίσατο αὐτῷ πάσα (τὰς ἀξίνας).	Και όταν αυτός το αναγνώρισε επειδή ο Ερμής αποδοκίμασε τη δικαιοσύνη του του τα χάρισε όλα (τα τσεκούρια).
Καὶ ὃς παραγενόμενος πρὸς τοὺς ἑταίρους διηγήσατο αὐτοῖς τὰ γεγενημένα.	Και αυτός ήρθε στους συντρόφους του και τους διηγήθηκε αυτά που είχαν γίνει.
Τῶν δέ τις ἀναλαβὼν πέλεκυν παρεγένετο ἐπὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν	Κάποιος από αυτούς αφού πήρε το τσεκούρι του έφτασε στο ίδιο ποτάμι
καὶ ξυλευόμενος ἐπίτηδες ἀφῆκε τὴν ἀξίνην εἰς τὰς δίνας,	και καθώς έκοβε ξύλα επίτηδες άφησε το τσεκούρι του στο ρεύμα του ποταμού,
καθεζόμενός τε ἔκλαιε.	και καθόταν και έκλαιγε.
Ἑρμοῦ δέ ἐπιφανέντος καὶ πυνθανομένου,	Όταν ο Ερμής παρουσιάστηκε σε αυτόν, και τον ρωτούσε

τί τὸ συμβεβηκὸς εἶη,	τι εἶχε συμβεῖ,
ἔλεγε τὴν ἀπώλειαν τοῦ πελέκεως.	ἀνέφερε τὴν ἀπώλεια τοῦ τσεκουρίου.
τοῦ δὲ ἀνενεγκόντος αὐτῷ χρυσοῦν καὶ διερωτῶντος, εἰ ἀπολώλεκεν τοῦτον,	Ὅταν τοῦ ἀνέβασε χρυσό (τσεκούρι) καὶ τον ρωτούσε, ἀν εἶχε χάσει αὐτό,
ἔξαφθεις	ἐκεῖνος ἐπειδὴ φλεγόταν
ὑπὸ τοῦ κέρδους	ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τοῦ κέρδους.
ἔφασκεν αὐτὸν εἶναι.	ισχυριζόταν ὅτι εἶναι αὐτό.
Καὶ ὁ θεὸς αὐτῷ οὐκ ἔχαρίσατο,	Καὶ ὁ θεὸς δὲν τοῦ χάρισε (τὸ χρυσό τσεκούρι)
ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἴδιον πέλεκυν ἀποκατέστησεν.	ἀλλὰ οὐτε τοῦ ἐπέστρεψε τὸ δικό του τσεκούρι.

Απολαύστε τὴ διδασκαλία στα βίντεο τοῦ www.arnos.gr

Κατανοεῖστε σε βάθος τὴ μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Γιατί παρουσιάστηκε ὁ Ερμῆς στὸν πρῶτο ξυλοκόπο;

Ὁ Ερμῆς ἐμφανίστηκε στὸν πρῶτο ξυλοκόπο, ἐπειδὴ τὸν ἀκούγε νὰ οδύρεται λόγω τῆς ἀπώλειας τοῦ τσεκουρίου του. Ὁ θεὸς τότε υπέβαλε σὲ δοκιμασία τὴν εὐλικρίνειά του, βγάζοντας ἀπὸ τὸ ποτάμι ἓνα χρυσό, ἓνα ἀσημένιο τσεκούρι ἀλλὰ καὶ τὸ δικό του, ρωτώντας τὸν κάθε φορὰ ἀν τοῦ ἀνήκει τὸ καθένα.

2. Γιατί ἐπιβράβευσε ὁ Ερμῆς τὸν πρῶτο ξυλοκόπο;

Ὁ Ερμῆς ἐπιβράβευσε τὸν πρῶτο ξυλοκόπο, καθὼς δοκίμασε τὸ ἦθος του, παρουσιάζοντάς του πολύτιμα τσεκούρια καὶ ρωτώντάς τὸν ἀν εἶναι δικά του. Ἐκεῖνος ἀρνήθηκε πὼς του ἀνήκουν, ἔτσι ὁ Ερμῆς κατάλαβε ὅτι εἶναι τίμιος καὶ τὸν ἀντάμειψε χαρίζοντάς του τὸ χρυσο τσεκούρι.

3. Τι παρακίνησε τον δεύτερο ξυλοκόπο να προσπαθήσει να εξαπατήσει τον θεό; Ποια κατάληξη είχε η απόπειρά του;

Ο δεύτερος ξυλοκόπος παρακινημένος από την πλεονεξία του προσπάθησε να εξαπατήσει τον Ερμή. Η κίνησή του ήταν επιπόλαια, διότι ο θεός γνώριζε την αλήθεια και τον τιμώρησε για την πονηρή σκέψη του, έτσι δεν του έδωσε τα πολύτιμα τσεκούρια αλλά ούτε και επέστρεψε το δικό του.

4. Ποιο είναι το ηθικό δίδαγμα του μύθου; Ποια αξία προβάλλει και πώς αντιμετωπίζεται αυτή στις μέρες μας;

Ο μύθος διδάσκει πως οι άνθρωποι πρέπει να είναι ειλικρινείς και τίμιοι. Η ανεντιμότητα και η απληστία αποδοκιμάζονται, διότι ωθούν τους ανθρώπους σε άσχημες πράξεις.

Η αξία που προβάλλεται στο απόσπασμα είναι η ειλικρίνεια. Σήμερα οι άνθρωποι προκειμένου να υλοποιήσουν τις ωφελιμιστικές τάσεις τους δεν χρησιμοποιούν την ειλικρίνεια αλλά λειτουργούν με δολο απέναντι στον πλησίον τους.

5. Σε τι αποβλέπει ο Ερμής δοκιμάζοντας τους δύο ανθρώπους του μύθου; Μπορείτε να ανακαλέσετε ανάλογα παραδείγματα δοκιμασίας ανθρώπων από θεούς από τη μυθολογία, τα παραμύθια ή άλλες πηγές;

Ο Ερμής δοκιμάζοντας του δύο ανθρώπους αποβλέπει στο να διακρίνει αν είναι ειλικρινείς και έντιμοι ή αν είναι δόλιοι και ανέντιμοι.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εντολή του θεού στον Αβραάμ να θυσιάσει το γιο του, ο γέρος Αβραάμ ήταν πολύ δυστυχισμένος αλλά έπρεπε να αποδείξει την αφοσίωσή του. Ο θεός τον επιβράβευσε και στη θέση του παιδιού θυσίασαν ένα αρνί.

6. Μπορείτε να θυμηθείτε από τον Όμηρο περιπτώσεις «επιφάνειας» θεών σε ανθρώπους; Να συγκρίνετε τα χαρακτηριστικά των θεών οι οποίοι παρουσιάζονται σε θνητούς στο έπος με αυτά του Ερμή στον μύθο που μελετήσατε.

Η θεά Αθηνά εμφανίστηκε στον Οδυσσέα με επιφάνεια, δηλαδή με τη μεγαλόπρεπη θεϊκή μορφή της για να βοηθήσει τον ήρωα να σκοτώσει τους μνηστήρες.

Η θεά Αθηνά επιδοκίμαζε το ήθος και τις θυσίες του Οδυσσέα στους θεούς. Γι' αυτό και τον βοηθούσε στις δύσκολες καταστάσεις που αντιμετώπιζε σχετικά με την επιστροφή του στην Ιθάκη και τη μνηστροφονία.

Ο Ερμής δοκίμασε τους βοσκούς και επιβράβευσε την ειλικρίνεια και την εντιμότητα του πρώτου, ενώ τιμώρησε τον δεύτερο λόγω της απληστίας του.

Και οι δύο θεοί βοηθούν τους ανθρώπους που είναι έντιμοι και ηθικοί όπως ο Οδυσσέας και ο πρώτος βόσκος, ενώ τιμωρούν τους άδικους και τους άπληστους, όπως είναι οι μνηστήρες και ο δεύτερος βόσκος.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Λεξιλογικά – Ετυμολογικά

1. Να κατατάξετε τα παρακάτω παράγωγα ουσιαστικά των ρ. δικάζω και δικαιῶ στην κατηγορία που ανήκουν: δικαστής, δικαστήριο, δικαίωμα, δικαίωσις.

Τόπος	Ενέργεια Κατάσταση	Πρόσωπο που που ενεργεί	Αποτέλεσμα ενέργειας
δικαστήριο	δικαίωσις	δικαστής	δικαίωμα

2. Ποια είναι η σημασιολογική διαφορά των λέξεων «δίκαιο» και «δίκιο» στη ν.ε.;
- Δίκαιο: το σύνολο των κανόνων που καθορίζουν τις σχέσεις των μελών μιας κοινωνίας.

Δίκιο: αυτό που είναι σύμφωνο με τους ηθικούς και κοινωνικούς κανόνες, το κοινό αίσθημα περί δικαίου.

3. Να βρείτε τη σημασία των παρακάτω φράσεων και να γράψετε μία πρόταση με κάθε φράση:
- α. θεία δίκη
 - β. με πνίγει το δίκιο
 - γ. κοιμάται τον ύπνο του δικαίου
 - δ. το δίκαιο του ισχυρότερου
- α. θεία δίκη: **η θεϊκή τιμωρία.**
β. με πνίγει το δίκιο: **νιώθω ότι αδικούμαι.**
γ. κοιμάται τον ύπνο του δικαίου: **δεν αντιλαμβάνεται μια δυσάρεστη και άδικη κατάσταση εις βάρος του.**
δ. το δίκαιο του ισχυρότερου: **η εξουσία και η επιβολή του δυνατότερου εις βαρους του αδύναμου.**

Α. Όποιος αδικεί τον συνάνθρωπό του, θα αντιμετωπίσει τη θεϊκή τιμωρία.
Β. Με πνίγει το δίκιο γιατί η εργασία μου άξιζε καλύτερη βαθμολογία.
Γ. Οι όροι του συμβολαίου που του υπέδειξαν να υπογράψει, ήταν εις βάρος του αλλά εκείνος κοιμόταν τον ύπνο του δικαίου.
Δ. Τα παλαιότερα χρόνια στις κοινωνίες επικρατούσε το δίκαιο του ισχυρότερου και οι πιο αδύναμες ομάδες αδικούνταν από τις ευπορότερες ομάδες.

4. Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από το πλαίσιο, αφού τη μεταφέρετε στον τύπο που απαιτείται:

δικαιοδοσία, δικαίωνω, δικαίωμα, δικαστικός, δικογραφία, δικάσιμος
--

Α. Μελετούσα όλο το βράδυ τη **δικογραφία**, γιατί αύριο πρέπει να κάνω την τελική μου αγόρευση στο δικαστήριο.
Β. Ο εκδοτικός οίκος εξασφάλισε τα πνευματικά **δικαιώματα** αυτού του βιβλίου.
Γ. Η λαμπρή εμφάνιση των αθλητών μας στους Ολυμπιακούς αγώνες **δικαίωσε** τις προσδοκίες μας.
Δ. Η υπόθεσή σας υπάγεται στη **δικαιοδοσία** του Υπουργείου Εξωτερικών.
Ε. Στις τελευταίες εκλογές διορίστηκε **δικαστικός** αντιπρόσωπος στην επαρχία
Στ. Μετά την ολοκλήρωση της προανάκρισης δεν απομένει παρά να οριστεί τακτική **δικάσιμος** για την υπόθεση.

B2. Ετυμολογικά

1. Να υπογραμμίσετε τα κυρίως ρηματικά επίθετα των παρακάτω προτάσεων και να γράψετε από ποια ρήματα παράγονται:

A. Έγώ ούχ όμολογήσω ἄκκλητος ἤκειν, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ κεκλημένος.
 B. Έγώ γένος μὲν εἶμι τῆς περιρρύτου Σκύρου.
 Γ. Ἔδοξε παντάπασιν (= οπωσδήποτε) διαβατέον εἶναι τὸ χωρίον.

A. ἄκκλητος < ἀ+καλέω-καλῶ

B. περιρρύτου < περιρρέω

Γ. διαβατέον < διαβαίνω

2. Από τα παρακάτω ονόματα να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της α.ε. που να δηλώνουν ό,τι ζητείται στις παρενθέσεις:

αἴτιος > αἰτιώδης (πλησμονή)

ποταμός > ποτάμιος (αυτόν που έχει σχέση ή ανήκει σε εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη)

ἄργυρος > ἀργυροῦς (χρώμα)

θεός > θεῖος (αυτόν που έχει σχέση ή ανήκει σε εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη)

θάνατος > θανάσιμος (τον κατάλληλο για εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη)

δίκη > δίκαιος (αυτόν που έχει σχέση ή ανήκει σε εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη)

3. Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τα κυρίως ρηματικά επίθετα των ρημάτων:

Ρήματα	Ρηματικό Επίθετο
ἐπαινέω, ἐπαινῶ	ἐπαινετός-ἐπαινετός
πλάσσω	πλαστός
γλύφω	γλυπτός
λέγω	λεκτός
φέρω	φερτός
ἀποδέχομαι	ἀποδεκτός

4. Να κατατάξετε τα παρακάτω επιρρήματα στην κατηγορία που ανήκουν (τοπικά, τροπικά κτλ.), ανάλογα με τις καταλήξεις τους:

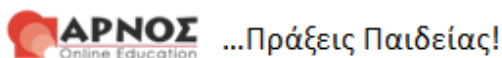
σαφῶς	τροπικό
ταυρηδόν	τροπικό
ὄσακίς	ποσοτικό
ἐγγύθεν	τοπικό (κίνηση από τόπο)
θύραθεν	τοπικό (κίνηση από τόπο)
βαρῆως	τροπικό

5. Να γράψετε από ποια ονόματα προέρχονται τα παρακάτω ρήματα και το αντίστροφο:

Ρήμα	ὄνομα
ἀθλέω, ἀθλῶ	ἄθλος
δικάζω	δίκη
ἐλευθερόω, ἐλευθερῶ	ἐλεύθερος
ἐλεέω - ἐλεῶ	ἔλεος
ἀληθεύω	ἀληθής
θαρρέω, θαρρῶ	θάρρος
πελεκάω-πελεκῶ, πελεκίζω	πέλεκυς
χρυσόω, χρυσῶ	χρυσός, χρυσοῦς

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοεῖστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Γραμματική – Σύνταξη

1. Να κλίνετε τα παρακάτω ουσιαστικά και στους δύο αριθμούς: ποταμόν, ρεύματος, αίτιαν, ἑταίρους, ἀπώλειαν.

Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
ὁ ποταμός	οἱ ποταμοί
τοῦ ποταμοῦ	τῶν ποταμῶν

τῷ ποταμῷ	τοῖς ποταμοῖς
τόν ποταμόν	τούς ποταμούς
ῶ ποταμέ	ῶ ποταμοί

Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
τό ρεῦμα	τά ρεύματα
τοῦ ρεύματος	τῶν ρευμάτων
τῷ ρεύματι	τοῖς ρεύμασι
τό ρεῦμα	τά ρεύματα
ῶ ρεῦμα	ῶ ρεύματα

Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
ἡ αἰτία	αἱ αἰτίαι
τῆς αἰτίας	τῶν αἰτιῶν
τῇ αἰτίᾳ	ταῖς αἰτίαις
τήν αἰτίαν	τάς αἰτίας
ῶ αἰτία	ῶ αἰτίαι

Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
ὁ ἑταῖρος	οἱ ἑταῖροι
τοῦ ἑταίρου	τῶν ἑταίρων
τῷ ἑταίρῳ	τοῖς ἑταίροις
τόν ἑταῖρον	τούς ἑταίρους
ῶ ἑταῖρε	ῶ ἑταῖροι

Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
ἡ ἀπώλεια	αἱ ἀπώλειαι
τῆς ἀπωλείας	τῶν ἀπώλειῶν
τῇ ἀπωλείᾳ	ταῖς ἀπώλειαις
τήν ἀπώλειαν	τάς ἀπώλειας
ῶ ἀπώλεια	ῶ ἀπώλειαι

2. Να κλίνετε τις μετοχές στον χρόνο και στο γένος που βρίσκονται και στους δύο αριθμούς: ἀποδεξάμενος, ἐλεήσας.

Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
ὁ ἀποδεξάμενος	οἱ ἀποδεξάμενοι
τοῦ ἀποδεξαμένου	τῶν ἀποδεξαμένων
τῷ ἀποδεξαμένῳ	τοῖς ἀποδεξαμένοις

τόν αποδεξάμενον	τούς αποδεξαμένους
ῶ αποδεξάμενε	ῶ αποδεξάμενοι

Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
ὁ ἐλεήσας	οἱ ἐλεήσαντες
τοῦ ἐλεήσαντος	τῶν ἐλεησάντων
τῷ ἐλεήσαντι	τοῖς ἐλεήσασι
τόν ἐλεήσαντα	τούς ἐλεήσαντας
ῶ ἐλεήσας	ῶ ἐλεήσαντες

3. Να μεταφέρετε τα απαρέμφατα στη μ.φ. στον χρόνο που βρίσκονται: λύειν, γράφειν, παιδεύσειν, παιδεῦσαι, πέμψειν, πέμψαι.

λύειν	: λύεσθαι
γράφειν	: γράφεσθαι
παιδεύσειν	: παιδεύσεσθαι
παιδεῦσαι	: παιδεύσασθαι
πέμψειν	: πέμψεσθαι
πέμψαι	: πέμψασθαι

4. Να συμπληρώσετε τα άλλα δύο γένη των παραπάνω μετοχών στην ίδια πτώση, στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή: ξυλευόμενος, καθεζόμενος, πυνθανομένου, λέγοντες, βουλευόμενοι, ἀκουσάσης.

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
ξυλευόμενος	ξυλευομένη	ξυλευόμενον
καθεζόμενος	καθεζομένη	καθεζόμενον
πυνθανομένου	πυνθανομένης	πυνθανομένου
λέγοντες	λέγουσαι	λέγοντα
βουλευόμενοις	βουλευομέναις	βουλευόμενοις
ἀκούσαντος	ἀκουσάσης	ἀκούσαντος

5. Να γράψετε τη δοτική ενικού των μετοχών των ρημάτων και στα τρία γένη σε όλους τους χρόνους της ίδιας φωνής: κατακόπτω, ἀποτάσσομαι.

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενεστ.	κατακόπτοντι	κατακοπτούση	κατακόπτοντι
Μελλ.	κατακόψοντι	κατακοψούση	κατακόψοντι
Αορ.	κατακόψαντι	κατακοψάση	κατακόψαντι

Παρακ.	κατακεκοφότι	κατακεκοφυῖα	κατακεκοφότι
Ενεστ.	ἀποτασ(ττ)ομένω	ἀποτασ(ττ)ομένη	ἀποτασ(ττ)ομένω
Μελλ.	ἀποταξομένω	ἀποταξομένη	ἀποταξομένω
Αορ.	ἀποταξαμένω	ἀποταξαμένη	ἀποταξαμένω
Παρακ.	ἀποτεταγμένω	ἀποτεταγμένη	ἀποτεταγμένω

6. Να αντικαταστήσετε χρονικά τα ρήματα: συμβουλευέσθε, παρατάσσονται, ἐγράψω.

Ενεστ.	συμβουλευέσθε	παρατάσσ(ττ)ονται	γράφη /ει
Παρατ.	συνεβουλευέσθε	παρετάσσ(ττ)οντο	ἐγράφου
Μελλ.	συμβουλευέσεσθε	παρατάζονται	γράψη/ει
Αορ	συνεβουλεύσασθε	παρετάξαντο	ἐγράψω
Παρακ	συμβεβούλευσθε	παρατεταγμένοι εἰσί	γέγραψαι
Υπερσ.	συνεβεβούλευσθε	παρατεταγμένοι ἦσαν	ἐγγέγραφο

7. Να μεταφέρετε τους τύπους στην οριστική της μ.φ., στο ίδιο πρόσωπο και στον ίδιο αριθμό και χρόνο: ἔταξας, πεπράχαμεν, ἔλεγε, ἐβούλευες.

Ενεργητική Φωνή	Μέση Φωνή
ἔταξας	ἔτάξω
πεπράχαμεν	πεπράγμεθα
ἔλεγε	ἔλέγετο
ἐβούλευες	ἐβουλεύου

8. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον ρηματικό τύπο που ζητείται στην παρένθεση:

α. Ἐν τῇ Σπάρτῃ πάντες **πείθονται** (πείθομαι, οριστ. ενεστ.) ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς νόμοις.

β. Ἐν ταῖς πόλεσι πάντες **χρηματίζονται** [χρηματίζομαι (= αποκτῶ χρήματα), οριστ. ενεστ.], ὅσον δύνανται· ὁ μὲν γεωργεῖ, ὁ δὲ ναυκληρεῖ, ὁ δὲ **ἐμπορεύεται** (ἐμπορεύομαι, οριστ. ενεστ.), οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τεχνῶν **τρέφονται** (τρέφομαι, ενεστ.).

γ. Οἱ παῖδες τοῦ Ἡρακλέους ἔφευγον μὲν Εὐρυσθέα, **ἐξηλαύνοντο** (ἐξελαύνομαι, οριστ. παρατ.) δὲ ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων

δ. Τότε οὖν λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ τῆς εἰρήνης **ἐγίνοντο** (γίγνομαι, οριστ. παρατ.).

ε. Κῦρος δ' ἐπὶ τούτοις **μετεπέμψατο** (μεταπέμπομαι, οριστ. αορ.) Λύσανδρον.

9. Να βρείτε τη διάθεση των ρημάτων στις παρακάτω προτάσεις:

A. Λύσανδρος ἀφικόμενος εἰς Ἔφεσον μετεπέμψατο Ἐτεόνικον ἐκ Χίου σὺν ταῖς ναυσί.

B. Οἱ Λακεδαιμονίων παῖδες ἀεὶ ἐγυμνάζοντο.

Γ. Διὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν τριάκοντα καὶ Ἀγοράτου τουτουὶ ἀπέθανον.

A. μετεπέμψατο : ενεργητική διάθεση

B. ἐγυμνάζοντο : μέση διάθεση

Γ. ἀπέθανον : παθητική διάθεση

10. Αφού συμπληρώσετε τα ζητούμενα στα τετραγωνίδια, στην ἐγχρωμη στήλη θα σχηματιστεί ουσιαστικό ομόρριζο του ρ. δανείζω.

α. απαρ. αορ. ρ. παιδεύω	παιδεῦσαι
β. απαρ. αορ. ρ. βλάπτομαι	βλάψασθαι
γ. δοτ. εν. αρσ. μτχ. ενεστ. ρ. ιδρύω	ιδρύοντι
δ. ονομ. πληθ. αρσ. μτχ. παρακ. ρ. ἄρχω	ἡρχότες
ε. ονομ. εν. θηλ. μτχ. παρακ. ρ. γράφω	γεγραφυῖα
στ. ονομ. εν. ουδ. μτχ. παρακ. ρ. κόπτω	κεκοφός
ζ. απαρ. παρακ. ρ. σῶζω	σεσωκέναι

α					π	α	ι	Δ	ε	ῥ	σ	α	ι
β					β	λ	ά	ψ	Α	σ	θ	α	ι
γ			ι	δ	ρ	ύ	ο	Ν	τ	ι			
δ			ή	ρ	χ	ό	τ	Ε	ς				
ε	γ	ε	γ	ρ	α	φ	υ	Ι	α				
στ			κ	ε	κ	ο	φ	Ο	ς				
ζ		σ	ε	σ	ω	κ	έ	Ν	α	ι			

11. Να εντοπίσετε τις μετοχές των παρακάτω προτάσεων, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να βρείτε αν είναι συνημμένες ή απόλυτες:

- A. Ξυλευόμενός τις παρά τινα ποταμόν τὸν πέλεκυν ἀπέβαλε.
- B. Τοῦ δὲ ρεύματος παρασύραντος τὸν πέλεκυν ὁ ἄνθρωπος ὠδύρετο.
- Γ. Τινὲς δὲ τῶν Χαλδαίων ληζόμενοι (= με τη ληστεία) ζῶσιν.
- Δ. Ἀγησίλαος ἔτι νέος ὦν ἔτυχε τῆς βασιλείας.

- A. Ξυλευόμενος: Επιρρηματική χρονική μετοχή συνημμένη στο ὑποκείμενο **τίς** του ρήματος ἀπέβαλε,
- B. παρασύραντος: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, γενική απόλυτη, ὑποκειμενο: **τοῦ ρεύματος**
- Γ. ληζόμενοι: Επιρρηματική τροπική μετοχή, συνημμένη στο ὑποκείμενο **τινὲς** του ρήματος ζῶσιν,
- Δ. ὦν: Επιρρηματική χρονική μετοχή συνημμένη στο ὑποκείμενο **Ἀγησίλαος** του ρήματος ἔτυχε.

12. Πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτε λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι Σωκράτην ὡς ἄξιος εἶη θανάτου τῆ πόλει.

- A. θαύμασα, ἔπεισαν: να βρείτε τα υποκείμενα των ρημάτων και να γράψετε την οριστική του μέλλοντα και του παρακειμένου στο πρόσωπο, στον αριθμό και στη φωνή που βρίσκονται.
- B. λόγοις, Ἀθηναίους, θανάτου, τῆ πόλει: να γράψετε τις παραπάνω λέξεις στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

- A. ἐθαύμασα: ὑποκείμενο: **ἐγώ**
ἔπεισαν: ὑποκείμενο: **οἱ γραψάμενοι**

Μέλλοντας	Παρακείμενος
θαυμάσω	τεθαύμακα

Μέλλοντας	Παρακείμενος
πείσουσι	πεπέικασι

- B.
- λόγοις : **λόγω**
- Ἀθηναίους: **Ἀθηναῖον**
- θανάτου: **θανάτων**
- τῆ πόλει: **ταῖς πόλεσι**

13. Στις προτάσεις που ακολουθούν να εντοπίσετε τα υποκείμενα, τα αντικείμενα και τα κατηγορούμενα:

A. Οί τῶν πραγμάτων καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν.

B. Τάφρον περὶ τὸ ἱερὸν ἔσκαπτον.

Γ. Προετάξαντο (= προέταξαν, τοποθέτησαν μπροστά) τῆς φάλαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἰππέας.

Δ. Οὔτε πλοῦτος κάλλος φέρει τῷ κεκτημένῳ μετ' ἀνανδρίας.

Ε. Ἄντὶ φίλων νῦν κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροὶ νομίζονται.

Στ. Ἐπὶ τῶν καιρῶν τούτων ἐχειροτόνησαν Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν Ἴφικράτην.

A. Οἱ τῶν πραγμάτων καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν: οὐ μένουσι: Ρήμα, Οἱ καιροὶ: υποκείμενο, τὴν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν: αντικείμενα.

B. Τάφρον περὶ τὸ ἱερὸν ἔσκαπτον: ἔσκαπτον: Ρήμα, οὔτοι: υποκείμενο, Τάφρον: αντικείμενο

Γ. Προετάξαντο τῆς φάλαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἰππέας: Προετάξαντο: Ρήμα, οἱ Λακεδαιμόνιοι: υποκείμενο, τοὺς ἰππέας: ἄμεσο αντικείμενο τῆς φάλαγγος: ἔμμεσο αντικείμενο.

Δ. Οὔτε πλοῦτος κάλλος φέρει τῷ κεκτημένῳ μετ' ἀνανδρίας: φέρει:

Ρήμα, πλοῦτος: υποκείμενο, κάλλος : ἄμεσο αντικείμενο, τῷ κεκτημένῳ: ἔμμεσο αντικείμενο

Ε. Ἄντὶ φίλων νῦν κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροὶ νομίζονται:

νομίζονται: Ρήμα, υποκείμενο: ἐννοεῖται : οὔτοι, κόλακες - ἐχθροὶ: κατηγορούμενα στο ἐννοούμενο υποκείμενο: οὔτοι .

Στ. Ἐπὶ τῶν καιρῶν τούτων ἐχειροτόνησαν Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν Ἴφικράτην: ἐχειροτόνησαν: Ρήμα, Ἀθηναῖοι: υποκείμενο, Ἴφικράτην: Αντικείμενο, στρατηγὸν: κατηγορούμενο στο αντικείμενο Ἴφικράτην.

14. Στις προτάσεις που ακολουθούν να εντοπίσετε τα απαρέμφατα και, αφού δηλώσετε το είδος και τη συντακτική θέση τους, να αιτιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου τους:

A. Διδάσκει σε μάχεσθαι ἐν ὄπλοις.

B. Δίκαιόν ἐστιν ὑμᾶς διαφέρειν τι τούτων.

Γ. Παισὶν δὲ αἰδῶ (= σεβασμὸς, φιλότιμο) χρῆ πολλήν, οὐ χρυσὸν καταλείπειν (= να κληροδοτούμε).

Δ. Εἰκότως (= εὐλόγα) δοκεῖτε πάντα ταῦτα ὑπομένειν.

Α: μάχεσθαι: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος Διδάσκει, σε: υποκείμενο γιατί είναι έτεροπροσωπεία.

Β: διαφέρειν: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο της απρόσωπης έκφρασης Δίκαιόν ἐστιν, ἡμᾶς: υποκείμενο του απαρεμφάτου.

Γ: καταλείπειν: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα χρή, ἡμᾶς: υποκείμενο απαρεμφάτου.

Δ: ὑπομένειν: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα δοκεῖτε, υποκείμενο απαρεμφάτου το έννοούμενο ἡμεῖς, όνομαστική γιατί είναι ταυτοπροσωπεία.

15. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις με κριτήριο τους όρους τους:

Α. Τοῦ δὲ παμφορωτάτου κτήματος οἱ πλεῖστοι ἐπιμέλονται.

Β. Λακεδαιμόνιοι ἔλυσαν τὰς σπονδάς.

Γ. Οἱ ἄνθρωποι ἐν ναοῖς τοῦς θεοῦς θεραπεύουσιν.

Δ. Ὁ νεανίας ἐν τῷ σταδίῳ δίσκον καὶ σφαῖραν ρίπτει.

Ε. Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν Ἡρώδης ἀπεκεφάλισεν.

Στ. Δέσποτα, μέμνησο (= να θυμάσαι) τῶν Ἀθηναίων.

Α: **Επαυξημένη** γιατί πέρα από τους βασικούς όρους έχει τον **επιθετικό προσδιορισμό τοῦ παμφορωτάτου**

Β: **Απλή** γιατί περιέχει τους **βασικούς όρους: υποκείμενο + ρήμα + αντικείμενο**

Γ: **Επαυξημένη** γιατί πέρα από τους βασικούς όρους **έχει τον εμπρόθετο ἐν ναοῖς**

Δ: **Σύνθετη** γιατί έχει δύο αντικείμενα: δίσκον καὶ σφαῖραν, επαυξημένη γιατί περιέχει τον εμπρόθετο ἐν τῷ σταδίῳ

Ε: **Επαυξημένη** γιατί πέρα από τους βασικούς όρους έχει τον **προσδιορισμό: παράθεση τὸν βαπτιστὴν.**

Στ: **Ελλειπτική** γιατί λείπει το **υποκείμενο σύ.**

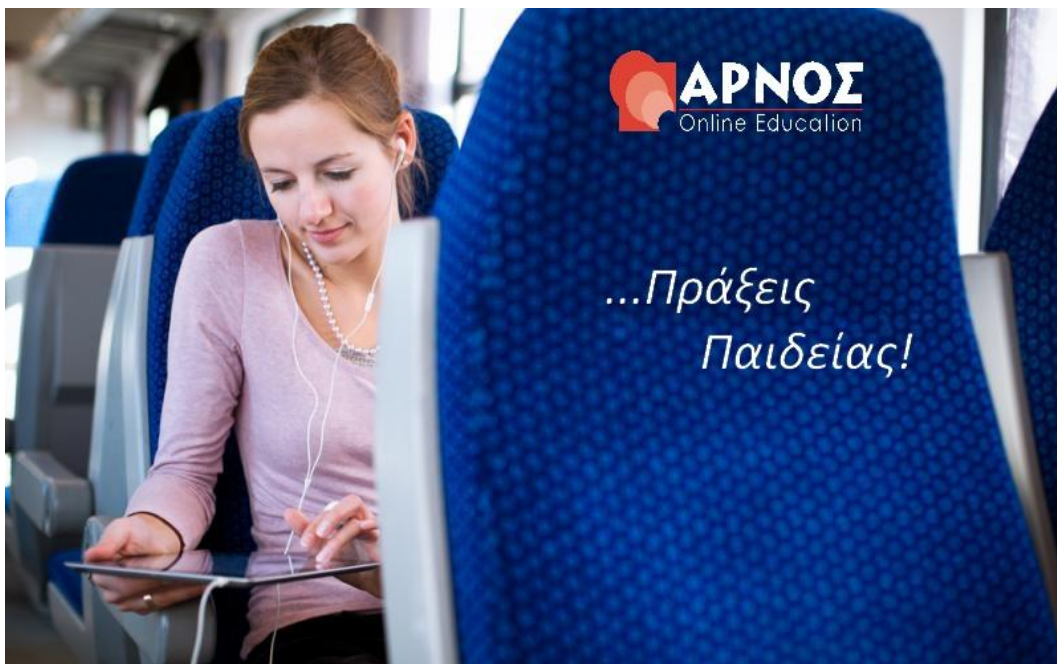
Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία για όλο το σχολικό έτος **μόνο με 150 ευρώ!**

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

...Πράξεις Παιδείας!